

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

384

Hely

Idő

Személy

Szerző: t.e.

Cím:

Több „ikervállalatot” létesítenek

Miért települ vidékre néhány fővárosi gyár és üzemrészleg?

Igen fontos, a budapesti és vidéki lakosságot egyaránt érintő tervezet megvalósításán dolgozik a Kohó- és Gépipari Minisztérium. A párt- és kormányhatározat értelmében, a budapesti üzemek fejlesztését a jövőben úgy oldják meg, hogy egy-egy üzemrészleget vidékre telepítenek — »ikervállalatot» létesítenek, — vagy magát a vállalatot helyezik át. Az intézkedések, amelyek a fővárosi és vidéki szükségletek és körülmények figyelembevételével történnek, több szempontból fontosak.

Az első öt éves tervben szükségtelesen túlfejlesztették az ipart Budapest területén: a magyar ipar fele a fővárosban van. Sok üzemet vidéken is lehetett, sőt kellett volna felépíteni. A nagyalföldi ipar például csak 11 százalékát adja az össziparnak. Ennek az eltolódásnak azután komoly következményei vannak. Elsősorban Budapest túlzúsúfoltsága. Ezek óta állandó, egyre súlyosodó és nem egykönnyen megoldható problémánk ez. A vidékiek felzárkózása a legkülönfélébb állásokba, üzemekbe nem csökken. Ugyanis az »iparosításból kimaradt» vidékről tízezerszámba vándoroltak el a dolgozók — elsősorban Budapestre, ahol könnyebben kaphattak munkát. Hajdú, Heves és Zala megyéből 1949—1955 között százezer ember távozott el. S ha a lakosság eloszlását vizsgáljuk, mindennél többet mond az az adat, hogy az ország lakossága 1950—57 között 4,4 százalékkal nőtt, Budapesté viszont 12,9 százalékkal emelkedett. Van néhány olyan gyárunk, ahol a munkásszám háromnegyedrészt vidékiek teszik ki.

A lakáshiány

Érdekes átfutni a napilapok apróhirdetéseit: túlnyomórészt vidékiek lakásajánlata szerepel bennük. S ha már a lakáskérdésről vagyunk, érdemes elgondolkozni azon, hogy amikor az állam állandóan új és új házakat, lakótelepeket épít, Budapesten még mindig lakáshiányról beszélhetünk. Ugyanis a lakáskérdés megoldása, vagy legalábbis megjavítása — a természetes szaporulat figyelembevételével — évenként 12—13 000 lakás építését követeli Budapest területén, abban az esetben, ha a jövőben megszűnik a vidékiek »bevándorlása«. Jelenleg az a helyzet, hogy a vidékiek közül még azok is, akik nyáron mindennap hazajárnak, télen — tartva az utazás kellemetlen-

ségeitől — budapesti albérlőké válnak.

Az elkövetkező időkben úgy fejlesztik a fővárosi üzemeket, hogy ez ne okozzon jelentősebb létszámnövekedést a főváros lakosságában. Ez szükséges Budapest egészséges, korszerű fejlődése, növekedése érdekében is. A közlekedési nehézségek is kívánatosá teszik az intézkedést, s nem utolsósorban az ivóvíz- és villamosenergiaellátás problémája. A napokban a kohó- és gépipar üzemében 14 százalékos vízkorlátozást rendeltek el. Tizenöt üzemben pedig a

gyári kútból pótolnak a szükséges vízmennyiséget. De ezektől az időszakos zavaroktól eltekintve is, nem valószínű, hogy egyre jobban fejlődő gyárainkat, esetleg új üzemrészleteket, sőt üzemeket a jövőben a Fővárosi Vízművek el tudná látni vízzel.

Nagy előny a vidéknek

Mi az előnye az ipar területileg arányos fejlesztésének?

A vidékieknek nagy előnyt jelent, hogy nem kell majd naponta kétszer, esőben, sárban, fagyban utazgatni: néhány órát nyernek, amelyet másra fordíthatnak. Nem kell olyan korán kelni, mint eddig. Nem kell a családjuktól távol, három-négy hónapig albérlésben élni, ami drágább is, meg rosszabb is. A legfőbb azonban az, hogy növekedni fog a vidék munkaellátottsága. A települések biztosítani tudják a szocialista mezőgazdaság gépesítése során felszabaduló munkaerő foglalkoztatását. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az »ikervállalatok«, illetve gyárak megjelenése még jobban elősegíti majd a vidék »városiasodását« és ami ezzel együtt jár: a kulturális felemelkedést.

Több tízmilliós beruházás

A hároméves beruházási tervben több tízmillió beruházási és felújítási keretet biztosított a minisztérium a tervek megvalósítására, amelyet az Országos Tervhivatal is segít. Több üzemnél a részleges és teljes áttelepítés 1960-ra fejeződik be.

Részleges áttelepítések: A budapesti Kábel- és Sodronykötélgégyárból a gumitömítő és hajlékony tengelyek üzeme Kaposvárra költözik, a volt Somogy megyei Gépjavító Vállalat helyére, amelynek átalakítása már megkezdődött. A tervek szerint a jövőben a foglalkoztatottak létszámát kétszeresére kívánják emelni.

A REMIX Rádiótechnikai Gyárból a rádió és az elektromos alkatrészek gyártása Szombathelyre települ. Az Elektromoskészülékek és Mérőműszerek Gyára reléüzemrészletét és a Szemüvegkeret Gyár egy részlegét Esztergomba helyezték. A telepítés lehetővé teszi, hogy a relégyártás és szemüvegkeretgyártás termelése fokozódjék. A munka már meg is indult az új üzemben. A Kaposvári Vasipari Kombinátna »költöztetik« a Transzvíll szakaszkapcsoló, szigetelő és biztosító részlegét. A telepítést itt is megtörtént. Jelenleg az üzem több mint 300 munkást foglalkoztat, az áttelepülés befejezése után pedig közel 400-ra emelkedik a létszám.

A Telefongyárból a Székesfehérvári Könnyűipari Szerzemépgyárba települ a vasúti fékgégyártás részleg. Ez a Telefongyár saját híradástechnikai profiljának fejlődését teszi lehetővé. A Vegyipari Gép- és Radiátorgyárból az öntöttvas radiátor és a kazánai vulkán Vasöntődébe települ. A Vegyipari Gép- és Radiátorgyárban hely szabadul fel, lehetővé válik a vegyipari gépgyártás továbbfejlesztése.

Teljes áttelepítések

A budapesti Reszelőgyárat Kecskemétre helyezik, ugyanígy is a jelenlegi gyárpépület olyan

állapotban van, hogy le kell bontani. Új helyén, rendezettebb körülmények között nagyobb kapacitással és létszámmal működik majd. A Rádiószekrénygyár Veszprémfajszra költözik, a jelenlegi telep lakóövezetben van és ez akadályozza fejlődését, másrészt a túlzúsúfolt gyárpépületben nincs roktározási lehetőség. A kombajn-hajtómű gyártása a Budapesti Hajtóműgyárból az egri Forgácsoló Gyárba települ, ahol a gyártást több mint négyszeresére fejlesztik. Szegeden új kábelgyár épül.

t. e.